

Gereformeerde Kerk Bellville – 3 September 2017 – Aand

Sing vooraf staande: Psalm 51:5, 8 (p. 261)

- 5 Verberg u oog, die vlammelig wat oor / my sonde brand en speur deur al my lede.
Was weg, delg uit my ongeregthede, / herskep my hart wat wegding uit u spoor.
Gee my opnuut, o HEER, 'n vaste gees, / dat ek nie só weer van u baan mag gly nie!
Laat my voor U tog geen verstootling wees, / en neem u goeie Gees nie weg van my nie.
- 8 Gebroke hart en gans verslae gees – / dit is u offers, HEER! Geen altaardiere,
geen bloed of vet van kleinvee of van stiere, / kan voor u oog die ware offers wees.
Doen goed aan Sion, wees dit welgesind, / en bou weer op Jerusalem se mure;
dan sal ons hand die regte offers vind, / brandoffers opgeur uit die altaarvure.

Ons hulp is in die Naam van die Here wat die hemel en die aarde geskape het.

Geliefdes, genade en vrede vir u van God ons Vader en die Here Jesus Christus deur die kragtige werking van God die Heilige Gees.

Amen.

Psalm 145:1, 2, 10 (p. 696)

- 1 U Naam, o HEER, so hoog in heerlikheid, / wil ek verhef vir ewig en altyd;
u Koningseer wat alle krone oorstraal, / wil ek verhoog in onvermoeide taal.
- 2 Die HEER is groot, daar is geen sanggeluid / wat ooit sy lof in volle waarde uit!
Dit is 'n see waar niemand in kan meet, / dit is 'n vloed waar ons geen grond van weet.
- 10 Die Heer is reg in al sy weg en werk, / sy goedheid ken, die wêreld deur, geen perk.
Hy is naby die siel wat tot Hom sug, / Hy troos die hart wat skreiend tot Hom vlug.

Gebed

Skrifberyming 8-2:1, 2, 3 (Sb 13)

- 1 Toe kom daar haastig 'n geluid / wat aanblaas uit die hemel uit:
'n rukwind wat met stormgedruis / daarheen vaar, vul die ganse huis
- 2 Hul sien – dit was 'n wonderuur – / verdeelde tonge soos van vuur,
deurgloed en wonderbaar deurstraal, / wat glansend op hul hoof kom daal.
- 3 Toe was dit, op die dag van fees, / dat hul vervul is met die Gees.
In loftaal het hul uitbreek / net soos die Gees dit uit laat spreek.

Skriflesing: Handeling 2:14-42; Heidelbergse Kategismus, Sondag 20

Kernvers: Handeling 2:37-38

Toe hulle dit hoor, is hulle diep in die hart getref en het vir Petrus en die ander apostels gesê: Wat moet ons doen, broeders?

En Petrus sê vir hulle: Bekeer julle, en laat elkeen van julle gedoop word in die Naam van Jesus Christus tot vergewing van sondes, en julle sal die gawe van die Heilige Gees ontvang. (Handeling 2:37-38 AFR53)

Heidelbergse Kategismus

Vraag 53: Wat glo jy van die Heilige Gees?

Antwoord: Ten eerste is Hy saam met die Vader en die Seun ware en ewige God (a). Ten tweede is Hy ook aan my gegee (b) sodat Hy my deur 'n ware geloof aan Christus en al sy weldade deel laat kry (c), my troos (d) en ewig by my bly (e).

(a) 1 Joh 5:7; Gen 1:2; Jes 48:16; 1 Kor 3:16; 6:19; Hand 5:3, 4. (b) Gal 4:6; Matt 28:19, 20; 2 Kor 1:22; Efes 1:13. (c) Gal 3:14; 1 Pet 1:2; 1 Kor 6:17. (d) Joh 15:26; Hand 9:31. (e) Joh 14:16; 1 Pet 4:14.

Tema: Die heiligende werk van die Heilige Gees

Geliefde gemeente van ons Here Jesus Christus, in verlede week se gesprek het die gelowige aan sy vraagsteller vertel wie die Heilige Gees is. Maar die antwoord op die vraag **Wat glo jy van die Heilige Gees?** gaan nie net oor wie die Heilige Gees is nie. In sy antwoord het die gelowige ook gesê wat die Heilige Gees persoonlik aan hom gedoen het en nog steeds doen. **Die Heilige Gees is aan die gelowige gegee sodat Hy die gelowige deur 'n ware geloof aan Christus en al sy weldade deel laat kry, hom troos en ewig by hom bly.**

Terwyl die gelowige weer opsommend vertel watter werk die Heilige Gees doen, begin daar iets duideliker word vir die vraagsteller. Hy was nog altyd onder die indruk dat 'n mens self besluit om in die Here te begin glo. Hy het nog nie regtig besef dat die Heilige Gees so 'n deurslaggewende rol speel in die mens se lewe om hom 'n gelowige te maak nie.

Dit is egter nie net die vraagsteller wat nie altyd bewus is van die werk van die Heilige Gees nie. Wanneer iemand tot bekering en geloof in Jesus Christus kom, sien mense net die uiterlike handeling wat gebeur. Hulle sien hoe iemand in 'n byeenkoms is waar die evangelie van Jesus Christus aan hom saam met al die ander mense verkondig word. Na afloop van die verkondiging verneem hulle dat die mens sy lewe totaal omgekeer het. In plaas daarvan dat hy hom besig hou met die sonde soos vroeër sê hy self hoe sleg en verkeerd die sonde is. En hy is uitgesproke oor Jesus Christus in wie hy nou glo as sy Verlosser en Saligmaker.

Omdat mense net die uiterlike handeling raaksien, maak hulle die afleiding dat hierdie mens self uit eie 'n keuse vir Jesus gemaak het. Hy het 'n wilsbesluit geneem om sy lewe geheel en al om te keer en Jesus te volg omdat hy nou in Hom glo. Om die vraagsteller te wys op die heiligende werk van die Heilige Gees in mense wat tot geloof kom, hou hy die gebeure van Pinksterdag aan die vraagsteller voor.

Broers, susters en kinders, God stuur verkondigers van die evangelie van Jesus Christus, want met die evangelie roep Hy mense tot bekering en geloof in Jesus Christus. Op Pinksterdag het God dit so 'n bietjie anders beskik. Die verkondigers is nie gestuur nie, want hulle het nog nie die Heilige Gees ontvang nie. Gehoorsaam aan die Here Jesus het die honderd en twintig in Jerusalem op die uitstorting van die Heilige Gees gewag. Op daardie Sondag was al honderd en twintig gelowiges bymekaar, waarskynlik in die bovertrek waar hulle gewoonlik bymekaargekom het (Hand 1:13). Met die uitstorting van die Heilige Gees was daar drie tekens sigbaar en hoorbaar. Die eerste teken was die geluid uit die hemel uit soos van 'n geweldige stormwind. Die ander teken was tonge soos van vuur wat verdeel het en op elkeen van die gelowiges gekom het. En die derde teken was die praat in verskillende tale soos wat die Heilige Gees dit aan hulle gegee het.

Die mense wat buite in die straat was – godsdienstige Jode en heidene wat die Joodse geloof aangeneem het uit al die nasies onder die son – het die geluid soos van 'n geweldige stormwind gehoor. Dit het veroorsaak dat hulle almal op die straat saamgedrom het. Met hierdie geluid het God die mense bymekaargebring. In daardie stadium het die gelowiges uit die vertrek waarin hulle was gekom en in die verskillende tale gepraat oor die groot dinge wat God gedoen het. Toe die skare in hulle eie tale hoor hoe die Galileërs in die hoorders se moedertale van die groot dinge praat wat God gedoen het was hulle verbaas. Hulle het gevra wat aan die gang was. Soos gewoonlik was daar ook mense wat gespot het met wat gebeur het.

Gelei deur die Heilige Gees het Petrus, saam met die ander elf apostels, toe begin praat met die mense wat God daar saamgebring het in die straat van Jerusalem. Hy het vanuit die profesie in Joël 2 eers aan die mense verduidelik wat aan die gang was. God het sy Heilige Gees op die honderd en twintig gelowiges uitgestort, soos wat Jesus belowe het sal gebeur.

Na hierdie verduideliking het hy met sy preek op Pinksterdag begin. Uiterlik het hy die evangelie van Jesus Christus aan hulle verkondig. Hy preek oor die dinge wat hulle Jesus gesien doen het. En dan gaan hy dadelik oor na die grusame dood wat Jesus aan die kruis gesterf het. Dit is die dood wat God die Vader vir sy Seun Christus voorbeskik het. Maar die Jode wat daar saamgedrom het in die straat het 'n leeu-eaandeel in hierdie dood van Jesus. Hulle het Hom deur die hande van goddelose mense gevange laat neem, gekruisig en om die lewe gebring. Onder leiding van die Heilige Gees lê Petrus die Jode se sonde aangaande Jesus se dood aan hulle bloot.

Petrus talm nie by die dood van Jesus en die skuld van die Jode nie. Die grootste deel van die preek word in beslag geneem met die opstanding van Jesus Christus. Dit is Jesus se opstanding uit die dood wat immers die versekering aan hierdie honderd en twintig gelowiges gegee het dat hulle sondeskuld volledig deur Jesus betaal is aan die kruis.

Dan gaan Petrus verder om van die hemelvaart van Jesus te preek. Die uitstorting van die Heilige Gees op hierdie gelowiges is die bewys dat Jesus nou aan die regterhand van sy Vader in die hemel is. Hy het die Heilige Gees uitgestort soos wat Hy belowe het na sy hemelvaart sal gebeur. En dan sluit Petrus die preek skerp en op die man af:

Laat dan die hele huis van Israel sekerlik weet dat God Hom Here en Christus gemaak het, hierdie Jesus wat julle gekruisig het. (Handelinge 2:36 AFR53)

Met hierdie slot maak Petrus helder duidelik wie Jesus regtig is. Hy is Here. Dit wil sê Hy is self God. En Hy is Christus. Hy is die Messias wat God vir eeue lank al aan sy volk beloof het. En dan slaan hy die spyker dieper in op die sonde van die Jode wat daar vergader het – **julle het vir Jesus gekruisig.**

Toe Petrus die preek so skerp en op die man af afgesluit het, hoor ons die Heilige Gees sê: **Toe hulle dit hoor, is hulle diep in die hart getref.** Die woorde wat ons vertaal met *diep in die hart getref* kan direk vertaal word met *in die hart gesteek* of *geprik*.

'n Steek of 'n prik in die hart is baie seer. Om op enige plek op jou lyf geprik te word – soos wanneer 'n doring jou steek – is seer en irriterend. Maar as jy in die hart gesteek word, is dit nie net seer nie, dit kan jou dood beteken. 'n Mens kan die evangelie soveel keer as wat jy wil aan iemand verkondig, maar jy sal met die uiterlike handeling niks aan daardie mens se hart doen nie.

'n Bietjie verder aan in hierdie geskiedenis van Jesus Christus met sy kerk sien ons juis dit raak. In Handelinge 5 lees ons van die vervolging wat die apostels moes beleef het aan die hand van die hoëpriester en al sy ondersteuners wat aan die party van die Sadduseërs behoort het. Net so tussen hakies – die Sadduseërs was die deel van die Joodse Raad wat nie geglo dat daar 'n opstanding na die dood is nie.

Die tempelwag het vir Petrus en die ander apostels gevange geneem en voor die Joodse Raad gebring. Let nou op, dit is weer Petrus wat die evangelie van Christus verkondig. En as jy die verkondiging voor die Joodse Raad in Handelinge 5:29-32 met hierdie preek op Pinksterdag vergelyk, het Petrus in wese dieselfde verkondig. Hy maak ook melding

van Jesus se opwekking uit die dood en sy hemelvaart. En hy sê ook vir die Joodse Raad dat hulle vir Jesus vermoor het deur Hom aan 'n kruis vas te spyker.

Maar anders as hierdie skare Jode en Jodegenote op Pinksterdag, het die Joodse Raad nie gevra wat hulle moet doen nie, hulle het woedend geword en wou die apostels doodmaak. By hulle het net die uiterlike handeling van die verkondiging plaasgevind. Dit was in wese dieselfde preek en dieselfde prediker, maar die Joodse Raad is nie in die hart gestee nie. Dus was dit nie Petrus wat hierdie skare in die straat van Jerusalem met emosionele woorde opgeweep het nie. Dit is die Heilige Gees wat met sy swaard – die Woord van God – in die binneste dele van hierdie Jode ingedring het. Met hierdie verkondiging het die Heilige Gees hierdie skare in die hart gestee.

Met die Woord het die Heilige Gees die skare se verstand kragtig verlig sodat hulle die geestelike dinge reg kon verstaan. Hulle het besef dat Petrus nie maar net 'n verduideliking gee van die gebeure op daardie dag of weer vertel wat vyftig dae gelede in Jerusalem gebeur het nie. Omdat hulle verstand kragtig verlig was, het hulle die roepstem van God gehoor.

Deur hulle ore het die Heilige Gees met die Woord tot in die binneste dele van hulle ingedring. Met die Woord het Hy hulle geslote harte oopgemaak. Daardie harte wat vyftig dae gelede so verhard was dat hulle eerder 'n misdadiger in die plek van Jesus gekies het en aanhoudend vir Pilatus geskreeu het om vir Jesus te kruisig, was nou sag.

Wanneer die Heilige Gees so met die Woord in die hart van 'n mens instee, is sy bedoeling nie om die mens dood te maak nie, maar om die sondige geartheid binne-in die mens se hart uit te sny. Met die Woord besny Hy die hart van die mens sodat die mens sy eie sonde kan raaksien vir wat dit is. Dit was nie maar net 'n massahisterie wat in Jerusalem voor Pilatus se paleis geheers het toe die mense geskreeu het dat Jesus gekruisig moet word nie. Hulle wat nou saamgedrom staan in die straat van Jerusalem het Jesus oorgegee in die hande van die heidene om Hom te kruisig. Dit is net die Heilige Gees wat die mens kan oortuig van sy sonde.

En in hulle wil wat dood, sleg, onwillig en ongehoorsaam was, het die Heilige Gees nuwe eienskappe ingestort. Hulle wil het lewend, goed, gewillig en gehoorsaam geword. Ons hoor hierdie radikale verandering wat die Heilige Gees aangebring het in hulle eerste woorde: **Wat moet ons doen, broeders?**

Anders as voorheen het hulle hulleself nie met ander mense vergelyk nie. Dit is mos wat ons mense graag doen. Ons vergelyk onself met moordenaars, egbrekers, hoereerders en kindermolesteerders. Dan maak ons die gevolgtrekking dat ons redelik goeie mense is. Die Heilige Gees het hulle nie voor ander mense te staan gebring nie, maar voor die volmaakte, heilige Woord van God. En hulle het besef dat hulle teen die heilige, regverdige God oortree het. Hulle het sy Seun gekruisig en hulle weet watter oordeel wag op hulle. Daarom vra hulle dringend: **Wat moet ons doen, broeders?**

Noudat die Heilige Gees die wedergeboorte in hierdie mense se harte bewerk het, kan Petrus vir hulle sê wat hulle moet doen. Hulle moet hulle bekeer. Om jouself te bekeer beteken nie dat jy maar 'n koersverandering in jou lewe aanbring nie. Bekering is 'n totale omkeer. Dit gebeur in navolging van wat die Heilige Gees met die wedergeboorte in jou hart gedoen het. Wanneer 'n mens homself bekeer, draai hy in sy spore om, want waar sy hart vroeër op die duiwel gerig was, het die Heilige Gees nou sy hart op God gerig. Sy lewenstyl wat vroeër vir hom normaal was, is nou vir hom afskuwelik sodat hy daarvan wil wegkom.

So 'n omdraai loop daarop uit dat die mens dan die Here gehoorsaam, want die Heilige Gees het sy wil verander. Deel van hierdie skare se gehoorsaamheid aan Jesus Christus is dat hulle nou gedoop gaan word. Vir ons wat in Christelike huise grootgeword het en van kleins af in die kerk van die Here is, is doop iets normaal. Vir hierdie Jode was dit 'n hele kopskuif wat gemaak moes word. Hulle het doop geken, maar dit is heidene wat gedoop word wanneer hulle die Joodse geloof aangeneem het. Met hulle doop het hulle dan uiterlik getoon dat hulle die sondes van hulle laat afwas. Die Jode het hulleself nie beskou as sondaars nie, want hulle is dan die uitverkore nageslag van Abraham.

Hierdie skare mense het besef dat hulle nie outomaties die koninkryk van God kan verkry omdat hulle die nageslag van Abraham is nie. Hulle is sondaars, want hulle het Jesus gekruisig. In gehoorsaamheid aan Christus moet hulle dan ook gedoop word. Daarmee vereenselwig hulle hulleself met Jesus Christus en bely hulle dat hulle sondaars is wat slegs deur die bloed en die Gees van Christus van hulle sondes gereinig kan word. Hierdie mense se wil is deur die Heilige Gees met die Woord beweeg en met die nuwe eienskappe versterk sodat hulle vrugte van goeie werke kan dra.

Geliefdes, alhoewel die Heilige Gees net een maal die wedergeboorte by 'n mens bewerk, werk Hy nie net een maal in die binneste dele van die mens nie. Vir solank as wat die gelowige mens op hierdie aarde is, dring Hy al dieper in hom in sodat Hy die gelowige heeltemal heilig kan maak, anders kan 'n mens nie in die koninkryk van God kom nie. Die Heilige Gees bewerk die daaglikse bekering wat in elke ware gelowige moet plaasvind. Daarom bid gelowiges: Here, bekeer U ons sodat ons onself kan bekeer. 'n Mens kan sy lewe lank 'n gelowige bly slegs omdat die Heilige Gees in hom heiligend werksaam bly.

Amen!

Slotgebed

Skrifberyming 8-1:1, 2 (Sb 14)

- 1 "Water sal ek op hul sprinkel, / water uit 'n springfontein."
En van alle onreinighede / was die HEER sy volk dan rein.
"Nuwe harte gee 'k aan julle, / en Ek gee 'n nuwe gees;
'k sal die hart van klip verwyder, / aan jul gee 'n hart van vlees.
- 2 "'k Gee my Heil'ge Gees aan julle, / wat die krag verleen en trou
om te wandel in my weë / en my wet te onderhou.
En jul sal die land van seën / deur my seën weer verkry
waar 'k 'n God sal wees vir julle, / jul 'n volk sal wees vir My."

Die genade van ons Here Jesus Christus, die liefde God die Vader en die gemeenskap van die Heilige Gees sal met elkeen van julle wees en bly.

Amen.

Ds Coenraad Vrey
Gereformeerde Kerk Bellville
3 September 2017